

lesarabrøv

Ósannindi omaná ósannindi

Ágangur sambandsflokksins móti javnaðarmonnum hevur í seinastuni verið so harður og hartil illa undirbygður, at vit siggja okkum noyddar til, at taka sambandsflokkinn og mál-gang hansara Dimmalætting upp til nærrí viðgerð. Hetta er drúgt og hartil óspiligt starv og noyðast vit ti at býta hesa viðgerð upp í 4–5 greinir har vit taka ymsar síður av sambandságanginum upp til nærrí kanningar og viðmerkingar. Vit ávara lesarar okkara tað verður herskið viðhvørt. Men Dimma hevur sjálf lagt upp til hetta.

Dimmalætting og sambandsmenn halda fram við sínari útspillingarkampanju móti Føroya Javnaðarflokki og formanni hansara Atla Dam.

Vit hava í Javnaðarflokkinum higartil valt mestsum at tagt til hetta vit hoyra og siggja í Dimmu, tí skuldsetingar og útspillingin hava verið so burtur við, at vit hava litið á, at øll hampafólk (tey eru tibetur í fleirtali — eisini í sambandsflokkinum) hava vamlást og tagt við.

Men sum sagt: teir bliva við litandi fast á orðini hjá heimsins størsta lygivætti Goebbels, ið segði: "Bara lúgva nóg ofta, so trúgva fólk til endans." Eg vænti nú ikki, at føroyingar verða so lættir at syfta, havi meira álit á minum landsmonnum enn, at eg haldi teir fara at fella fyrí einari so út av lagi primitivari agitation, sum henni vit uppliva í Dimmalætting.

So best var kanska, at vit tagdu og lótu alt hetta bara standa og tala fyrí seg sjálfv sum eitt dapurt minni um, sum ein so rámandi tók til í Sosialinum herfyri, valstriðið, tá lygnin gjørdist fremsta politiska vápn sambands-

flokksins. Men fyrí at hesir pellarar ikki skulu sleppa at doyggja í syndini sjálvi, fara vit tó at loyva okkum her í blaðnum at pilka eitt sindur við tey verstu og mest óhugnaligu ósannindi og royna at meta eitt sindur um bakgrundina fyrí teimum.

Tá sambandsflokkurin í 1906 varð settur á stovn hevði hann bert 2 punkt á skránni:

1. at varðveita ríkisfelagsskapin óbroyttan
2. at vísa sparsemi í almennum fíggjarætlanum

Punkt 1 var til gleði fyrí og eftir boðum frá feroyskum stórkeypmonnum og reiðarum, sum til tann dag frítt høvdu nassað uppá Danmark. Punkt 2 fyrí at fyrirbyggja, at nakað sum sipaðist sosiallóggevu og almennum virksemi ikki skuldi kunna koma fyrí í Føroyum, tí so skuldu somu harrar, sum til tann dag vóru at kalla skattafrír til at gjalda skatt.

Henda skrá er í roynd og veru einki broytt síðan. Sjálvandi eru nógvar orð komin afturat, men tey hava einki broytt flokkinn. Hann er sami afturhaldsflokkur, sami negativ baktrevvari sum hann var í 1906.

Niðurstøðan av stovnssetting sambandsflokksins í 1906 var sostatt, at vit fingi ein flokk í Føroyum, sum hevði til høvuðsendamál hetta, at einki mátti henda.

Eisini í 1906 bygdi sambandsflokkurin sitt valstríð á steyrreitt ósannindi! Tey vóru í høvuðsheitinum tvey: at sjálvstýrisflokkurin var "et brændevinsparti" og at Jóannes Patursson og hansara viðhaldsmenn vóru loysingarmenn ella skilsmissepolitikere, sum tað tá æt.

Í dag veit hvørt skúla-

barn, takkað verið bókini hjá Jørgen Frants Jacobsen, at flestu leiðandi sjálvstýrismenn vóru eisini leiðandi innan fráhaldsrørsluna og at Patursson ikki gjørdist loysingarmaður fyrr enn nógvar ár seinni, ja, kanska ikki fyrr enn í 1946. Men tað hevði ongan týðning fyrí Dimmalætting og sambandsleiðararnar. Bert ein agitatió kundu geva bonus, var tað undirordnað hvat hon bygdi á.

Vit kundu hildið á fram við at rekka upp syndaregistar sambandsflokksins og Dimmalættingar. Vit kundu víst á, hvussu tey hava borið seg at móti tí feroyska málinum t.d. ella háskúlanum, men vit vilja í fyrsta umfari noyðast at vísa á, at sambandsflokkurin sum heild frá 1906 til í dag hevur verið imóti at kalla øllum politiskum, sosialum og mentunarlíggum framstígum í Føroyum. Støðan hevur verið tann, at sambandsmenn hava mutað imóti so leingi teir hava torað, so hava teir gívt á ta teir hava sæð, at eingin annar útvegur var, ella at vandi var fyrí uppføtur størri framstígum, um teir ikki góvust.

Javnaðarflokkurin hevur havt nógvar samstarv við sambandsflokkinn — kanska ikki so nógvar av huga sum av neyð. Til tíðir hevur hetta samstarv enn tá virkað væl, men tá vóru eisini aðrar typur á odda fyrí sambandsflokkinum og tann totalt ómoralska Dimmalætting heldur ikki so sterk í sambandsflokkinum sum í dag. Tað hava jú altíð verið og eru framvegis nógvar hampafólk í

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrí at fáa lesarabrøv upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brøvini.

sambandsflokkinum, sum skamma seg djúpt yvir orðalagið hjá Dimmu og nýggja floksformanninum, men hesi eru uttan ávirkan.

Hetta her nevnda samstarv fyrigekk tó oftast soleiðis, at javnaðarflokkurin noyddist at hála og trýsta sambandsflokkinn til at atkveða fyrí ymiskum positivum politiskum framstígum sum t.d. fólkapensión, 60 millióna-grunni, heimahjálp v.m.

Tað skal heldur ikki dyljast, at vit hava beiskar royndir av sambandsflokkinum, tá hann sat við valdið saman við fólkaflokkinum frá 1950–58. Hetta var tað dapra tíðarskeiðið, tá vinnulivið varð rakt av einari kreppu fyrí og aðrari eftir og sambandsflokkurin bert hevði ein ekonomiskan politikk: tað gamla liberalistiska príncippið um, at tað sum ikki kann standa má falla.

Eitt sjónarmið sum borgarlígrir flokkar annars um allan heim høvdu uppgívið aftan á kreppuna í 1929 hildu sambandsmenn fast við. Her er hóskandi, at leggja afturat, at núverandi formaðurin eisini er gamalliberalistur eftir skivingini at døma. Her hevur hann so mætar viðhaldsmenn sum Óla Breckmann og Milton Friedmann, so kunnu fólk sjálf meta um, hvat høani er at vænta.

Tað var eisini um hetta mundið, at arbeidsløysi

Vánaligt skøtuagn hjá Suna Jacobsen

Í Dimmalætting seinasta leygardag, skrivar ein sambandsmaður eina grein, sum hann nevnr "Frá høvðinum skalt tú hvalin skera".

Ikki kundi eg lata vera við at smilast, tá eg las tað, hann skrivar. At henda greinin er skrivað av einum vanligum sambandsmanni, uttan vanligu tankagongd er heilt greitt.

Tað fyrsta hann ger er at siga okkum nakað, sum vit øll vita. Nevniliga, hvussu smábarnsliga tingmenn sambandsflokksins uppføra seg nú uppundir val. Hann skrivar: "Teir seinastu dagarnar hava fólk sitið og hálvvegna smilast at øllum teimum fyrispurningum, ið settir eru landsstýrismonnum".

At fólk hava sitið og smilast ivast væl eingin í, men at eisini sambandsmenn hava smilast við, tað varnaði ongan.

Sune skrivar viðari: »At hetta hava verið skøtuagn, hevur eingin ivast í, nú bert fáir dagar eru eftir, til tingið fer heim«.

Nei, at hetta hava verið skøtuagn hava vit ikki ivast Sune. Men, at tað er tað veruliga gingið upp fyrí tykkum, hvussu tápuligar fyrispurningar tit hava sett fram. Øll vit vita, at tað nærum bert hava verið sambandsmenn + ein vissur annar, ið hava sett hesar spurningar.

Eitt er vist, og tað er, at Pauli Ellefsen ikki hevur flent at skøtuagnum sambandsflokksins sum Sune og vit onnur. Men um hann hevur smilast at greinini í Dimmu leygdagin kunnu vit bert hugsa okkum til.

Eg rokni við, at Pauli fær sær ein annan agnskera.

trip-trap

noyddi einar 2000–2500 av landsmonnum okkara at søkja sær vinnu burturi í øðrum londum sum fremmandaarbeiðarar í Íslandi, Noregi og við Vesturtýskum trolarum.

Tá royndi ein flokkur, Føroya Javnaðarflokkur við P. M. Dam á odda at bera uppskot aftan á uppskot inn á ting við ávisingum og tilmælum um sosialar og vinnuligar ábøtur. Uppskot, ið høvdu tey verið væl móttikin, høvdu hjálpt upp á ta ringastu neyðina. Men sambandsmenn, ið høvdu høvuðsábyrgdina av landsins leiðslu, lótu ikki um vón. Teir dugdu nemliga tá sum nú bert eina lektu — hana sum Pauli framvegis júkar upp í saman: Almenn tiltøk føra til sosialismu — sosialisma fær til kommunismu.

Niðurstøðan av hesum dapra tíðarskeiði var, at sambandsmenn sótu hendur í favn í Tinganesi og lótu tað falna vera liggjandi meðan støðan hjá fiskarum, arbeidarum og gomlum gjørdist verri og verri fyrí hvørt ár. Tað var í tí støðuni, at tað gekk upp fyrí einum stórum parti av fjøldini, at hon í Javnaðarflokkinum hevði ein heitan og framfýsnað forsprákara. Hetta gav at bita til valið í 1958!

Hetta hava sambands-

menn ilt við at fyrigeva okkum!

Eisini beinleiðis politisk svik hava javnaðarmenn upplivað frá sambandsflokkinum. Tað var í 1950, tá sambandsflokkurin gjørdi avtalu við javnaðarflokkinn um skipan av landsstýri og sveik hesa avtalu innanfyri sama tíma, sum hon var gjørd. Hetta hava teir sjálvi fortongt, men tað hava vit ikki, so vit vita altíð, hvat vit kunnu vænta okkum frá slíkum politiskum irasáð. Men vit skulu viðganga, at vit ikki dugdu at fyristilla okkum, at Dimmalætting kundi bliva grovari enn tað sama.

Hetta eiga tey javnaðarfólk, ið lótu seg taka av fótum til fólkatingsvalið av Paulasar orðafloymi, at leggja sær í geyma: Sambandsflokkurin hevur sjálvandi ikki broytt muru fyrr tí at hann hevur broytt útsjónd.

Hetta var eitt sindur um bakgrundina fyrí sambandsflokkinum, hansara viðurskifti við javnaðarflokkinn og um hvussu ússaligt hansara politiska støði er. Næstu ferð skulu vit gera viðmerkingar til tey ósannindi um javnaðarflokkinn, ið við festum millumbilum hava gingið í Dimmalætting.

Lærari á bygð

Skrivstovukvinna

sum umframt at duga væl maskinskriving, eisini kann átaka sær vanlig skrívstovuarbeiði, kann fáa pláss á skúlaráðgevaraskrivstovu.

Løn sambært H.K. sáttmála.

Skrívlígar umsóknir verða at senda til skúlaráðgevaraskrivstovu, Jónas Broncksgøtu 27 III innan 23. oktober 1978.

Landsskúlaráðgevarin

Norðstreymoyar Javnaðarfelag

hevur fund í Avhaldshúsinum í Vík í kvöld kl. 20.00.

Valevnini til lögtingsvalið luttaka. Øll áhugað hava atgongd.

Nevndin

Lýsið í

sosialinum